SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 82. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 3, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 3-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 82. РІК XCV.

Р. КОНКВЕСТ І Л. ПЛЮЩ ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ АНТОНОВИЧІВ

На фото (зліва): д-р О. Антонович, Л. Плющ, д-р Т. Антонович і проф. Р. Конквест.

(фото: Наталка Слюзар)

Вашінгтон. — Нагороди Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів за 1986-87 роки були вручені тут в неділю 20-го березня колишньому українському політв'язневі й письменникові Леонідові Плющеві і історикові Робертові Конквестові.

Л. Плющ отримав нагороду за збірку літературних ессеїв „Екзод Тараса Шевченка", а Р. Конквест наукову нагороду за документальну працю про Великий голод в Україні 1932-33 років „The Harvest of Sorrow". Нагороди включають грошові премії в сумі 5,000 дол.

Церемонія вручення нагород відбулась у Джорджтавнському університеті з участю лавреатів, фундаторів, членів жюрі і понад 100 гостей. Програма вечора включала виступи членів жюрі, які представили лавреатів і їхні твори, вручен-

(Закінчення на стор. 3)

БАТЬКИ В УКРАЇНІ ДОМАГАЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

Київ.– Київська „Літературна Україна" помістила у числі газети з 14-го квітня ц.р. лист кількох батьків і статтейку-коментар до цієї теми письменника Дмитра Павличка.

Батьки — В. Кузин, Л. Вільків, М. Салецький, М. Захаревич, М. Лишний, Пустовіл і Новосад, пишуть: „Останнім часом немало ведеться розмов плро занепад української мови в республіці. У нашому місті Вінниці це теж дуже відчувається. Більшіст довколишніх закладів — російські, з 31 школи — 21 російська. Більшість українських шкіл розтащована на околицях міста. А ми хочемо, щоб наші діти знали україську мову й літературу, мову своїх батьків, дідів-прадідів. Зараз по вулиці матроса Кошки, в новому житловому масиві — Свердловському — будуть нову школу на 1,250 місць. І це буде, як повідомили, ще одна російська школа. Допоможіть нам, щоб це була школа з українською мовою навчання. Адже ж це природнє наше бажання — щоб наші діти навчалися своєю рідною мовою".

„Цей лист, який одержала Комісія зв'язків СПУ (Спілки Письменників України) з навчальними закладами, засвідчує, що не всі батьки байджуі до того, якою мовою вчаться їхні діти", — пише у своєму коментарі Д. Павличко. Він каже, що „турбота про національність дітей — це турбота про майбутність народу, про будучу духовність громадян... Лист свідчить так само, що там, де будуються в нас нові школи, немає ясності, які то будуть — українські чи російські і що розв'язання цього питання не в руках батьків, а в руках місцевої влади та органів Міністерства освіти. Тут ми бачимо, як діє на практиці закон, за яким батьки мають право вибору шкіл з тою чи іншою мовою навчання. Діє він покищо так, що у Вінниці, де українського населення вдчіві більше, ніж російського, українських шкіл вдвічі менше ніж російських. Але якби й інші батьки поставили справу так, як ті, що написали нам цей лист, то, можливо той закон став би знаряддям ленінської національної політики... А де мають подітися ті семеро дітей? Отже повторимо те про що вже не раз говорилося: не батьки, а держава має вирішувати, скільки шкіл з тою чи тою мовою повинно бути в тому чи тому районі, залежно від національного складу населення району. Тільки такий підхід буде справді демократичним. Усе має вирішуватись більшістю голосів, а коли ти народився українцем чи росіянином, то значить, уже цим фактом проголосував за свою національну школу", — пише на закінчення Д. Павличко, запевняючи підписаних, що їхній лист буде переданий в міністерство освіти УССР.

ПРОПОНУЮТЬ МОДЕРНІЗАЦІЮ НУКЛЕАРНИХ АРСЕНАЛІВ КРАЇН НАТО

Брюссель. — Тут завершилася дводенна нарада міністрів оборони країн, що входять у Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО).

В опублікованому комунікаті вказується на потребу модернізації нуклеарних арсеналів країн-учасниць НАТО. Це завдання названо невідкладним у зв'язку з активною діяльністю СССР в цьому напрямі.

„У майбутньому нуклеарна зброя залишиться необхідним фактором стримування будь-якого потенційного агресора, — говориться у комунікаті. — Ми повинні звернути особливу увагу на ефективність, захищеність і постійну готовність нуклеарних систем, які не підпадають під умови американсько-советського договору про знищення ракет середнього і меншого засягу".

Міністри підкреслили також необхідність прийняття невідкладних заходів щодо збільшення загальної кількости і модернізації звичайних видів зброї. Секретар Департаменту оборони ЗСА Френк Карлуччі, який виступив на нараді, заявив, що не бачить потреби збільшення нуклеарних запасів на території Західньої Европи, але закликав до удосконалення уже розміщених там нуклеарних систем.

Ф. Карлуччі і його британський колега Джордж Янгер осудили схвалений данським парляментом законопроєкт, який передбачає вимогу про обов'язкове повідомлення уряду Данії про наявність нуклеарної зброї на покладах кораблів НАТО, що входять у порти цієї країни.

Рішення парляменту Данії привело до того, що правоцентристський уряд був змушений оголосити розв'язання парляменту і проведення виборів до парляменту, які призначені на 10-го травня.

Дж. Янгер підтвердив принцип британської королівської фльоти: британські кораблі і далі будуть повідомляти про наявність чи відсутність нуклеарної зброї на покладі. Він сказав, що 13,500 англійських вояків „не зможуть на випадок потреби прийти на допомогу данцям, бо англійські кораблі не зможут запливати у місцеві порти".

ПОЛЬСЬКІ РОБІТНИКИ В ҐДАНСЬКУ ЗУДАРИЛИСЬ З ПОЛІЦІЄЮ

Варшава. Польща. — Понад 500 робітників у північному місті Ґданську, місті народження вільної робітничої профспілки „Солідарність", зударились під час першотравневої паради з режимовою поліцією, яка намагалася обмежити до мінімуму плякати й написи „Солідарности", які у деякій частині масового походу домінували над комуністичними гаслами під якими нібито мала проходити офіційна парада не тільки в Ґданську, але також в багатьох інших містах Польської Народної Республіки.

Під час зудару дійшло було до такого абсурду, що поліціянти і робітники обкидували себе взаємно камінням, порожніми пляшками й іншими твердими предметами. Після того, як маніфестанти почали голосно підтримувати страйкуючих робітників сталеварень поліція втрутилася безпосередньо і почала розганяти товпи народу при допомозі гумових палиць, води, а в окремих випадках сльозоточивого газу.

У Варшаві поліція розігнала кілька тисяч демонстрантів, які почали були формуватись у колону для протестного маршу і підтримки страйкуючих робітників. Не зважаючи на всякі урядові заборони церковні чинники повністю підтримували вимоги робітників і проголосили під час проповідей з амвон в усіх церквах летючку із закликом бути солідарними з тими, які почуваються покривдженими. Після закінчення Богослужб відразу з церков формувались походи, які маршували до центральної площі у Варшаві, але поліція була приготована до такої акції вірних і тому не всім колонам вдалося злучитись з центром демонстрантів.

В загальному цьогорічні першотравневі урядові маніфестації були розміром значно менші, як, наприклад, минулого року, а деякі організації суспільно-громадського і культурного характеру, взагалі не брали участи у відзначенні робітничого свята 1-го травня, солідаризуючись із страйкуючими робітниками, і закликами підпільної „Солідарности". Єжи Урбан, речник уряду заявив кореспондентам, що у Варшаві брало участь у поході 12,000 робітників. Паради закінчились однак арештом 32-ох робітників. Войцех Ярузельскі використав параду для того, щоб сказати польському народові, що Польща все ще знаходиться в трудній економічній ситуації.

Подібні паради відбулись також в Москві і сателітних країнах, тим разом з участю західніх дипломатів, які закінчили свій бойкот офіційних свят в комуністичних державах, який почався був в 1979 році, після советської військової окупації Афганістану.

СУА проголошує конкурс на історичну повість

Ню Йорк. — Союз Українок Америки, Комісія Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих, проголошує літературний конкурс на історичну повість або оповідання.

Тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії. Реченець конкурсу — 31-го грудня 1989 року. Твори повинні бути написані на друкарській машинці в трьох примірниках.

Допускається до конкурсу теж твори, які вийшли друком у 1986 році. Твори, підписані псевдонімом, повинні мати теж залучену конверту з прізвищем автора.

Склад жюрі і висота нагород будуть подані пізніше.

УАЄТ „Черник", УАСТ „Львів" і УАСТ „Леви" їдуть на Олімпіяду

Філядельфія (М. Б-й). — Українсько-Американське Спортове Товариство „Черник" в Дітройті, УАСТ „Львів" з Клівленду і УАСТ „Леви" з Чикаго візьмуть участь в Українській Олімпіяді і Здвизі Молоді, що відбудуться 27-30-го травня ц.р. у Філядельфії, в ювілейному році Тисячоліття Хрищення України-Русі.

Група із 46 споровців УАСТ „Черник" змагатиметься в таких родах спорту: копаний м'яч — дві дружини в складі разом 36 осіб; відбиванка — дружина юначок в числі 10 осіб.

Змагуни УАСТ „Львів" в числі 50 осіб, змагатимуться в таких родах спорту: копаний м'яч — дві дружини в числі разом 36 змагунів; відбиванка — жіноча дружина з 8 осіб; теніс — 4 особи; плавання — 1 особа; і гольф — 1 особа.

УАСТ „Леви" змагатимуться в таких родах спорту: відбиванка — чоловіча дружина в числі 9 осіб; теніс — 5 осіб; і легкоатлетика — 1 особа. Разом — 15 змагунів.

В Мейплвуді проходять дві виставки з нагоди Тисячоліття

Мейплвуд, Н. Дж. (Дора Рак). — В рамках праці Стейтового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні влаштовано у двох місцевих бібліотеках виставки для відзначення цього ювілею. Виставка в головній бібліотеці при Бейкер вулиці почалась у понеділок, 18-го квітня і триватиме до суботи 14-го травня ц.р. Друга виставка в Гілтон бібліотеці при Спрингфілд вулиці може бути на необмежений час.

У головній бібліотеці уложено в оскленій шафці експонати, що тематично пов'язані із ідеєю Християнства. Три ікони із різних періодів показують зміни у процесі іконописання. Є оригінальна античні ікона (період не устійнений), є ікона Почаївської Матери Божої із XVI століття (репродукція) і сучасна символічна ікона Олекси Новаківського (олія 1935 р.).

Дві старинні літургічні книги (XIX століття) оправлені в шкіру із золотим витисканим орнаментом, у церковно-слов'янській мові, друковані — одна в Печерській Лаврі у Києві, а друга у Відні. Історичне минуле Києва ілюструє збірка медаліонів — три брати Кий, Щек і Хорив та сестра Либедь (видані в Україні з нагоди 1500-ліття Києва). Старинний свічник і стилево різьблений хрест, твори мистецької різьби Гуцульщини та кілька вишиваних об'єктів доповнюють показ. Шафка не велика, але цілість ефектовна, в опінії бібліотекарів.

Окремо на бібліотечних полицях виставлено різнородний матеріял: оригінальні проєкти афішів двох мисткинь: Люби Мазяр і Марійки Голінатої, скульптуру Володимира Великого роботи мистця Капшученка, репродукції ікон та кілька олійних образів, щоб показати дерев'яну церковну архітектуру. Три офіційні проклямації проголошені губернатором Томасом Кейном, урядом повіту Ессекс і мейором міста Мейплвуду інформують публіку про значення Тисячоліття Християнства в Україні та своїм підписом і печаткою підтримують святкування цієї події в стейті Ню Джерзі.

В другій бібліотеці виставлено репродукційну компо-

(Закінчення на стор. 3)

Український Ню Йорк відзначить Е. Козака

Ню Йорк. — Тут в суботу, 14-го травня ц.р., відбудеться святочна зустріч із письменником-гумористом і мистцем Едвардом Козаком (ЕКО), якого українська громада Ню Йорку відзначить з його 85-річчям.

Зустріч організує цілий ряд українських товариств, які мають безпосереднє відношення до мистця письменника і журналіста: Наукове Товариство ім. Шевченка, Об'єднання Українських Письменників „Слово", Спілка Українських Журналістів Америки, Об'єднання Мистців Українців в Америці, Літературно-Мистецький Клюб і Пластовий Загін „Червона Калина", членом якого є ЕКО.

Перед цією зустріччю-обідом, початок якого назначений на 3-тю год. по полудні, о год. 1-ій відбудеться в галерії ОМУА, 136 Друга аве., відкриття виставки мистецьких творів Едварда, Юрія і Яреми Козаків, на якому слово про Е. Козака скаже ред. Іван Кедрин

Серед мистецьких творів буде вперше виставлена велика картина Юрія Козака для відзначення 1000-річчя Християнства в Україні.

Обід відбудеться у великій залі УНДому з ві[illegible]овільною до цього відзначення мистецькою програмою, в якій беруть участь: Оля Кириченко, Стефан Крижанівський, Олесь Кузишин, Уляна Любович, Остап Тарнавський, Оксана Харук і Соня Шерег. Окремо виступить сам ювілят в ролі Гриця Зозулі. Програмою зустрічі буде вести Уляна Любович.

ЕКО — автопортрет

Е. Козак це унікальна постать в українському мистецькому і журналістичному світі завдяки його поєднанні мистецтва із пером гумориста і так рідкісним даром карикатури. Він рівно 40 років є головним редактором і душею єдиного вільного українського гумористичного місячника „Лис Микита". Тому українська спільнота Ню Йорку з радістю і нетерпляче чекає можливости віддати йому свою шану і вдячність за всі ці можливости подивляти його картини і посміятися з людських і громадських хиб, які ЕКО уміє так добре підхопити.

Організатори Ювілейної Зустрічі вислали запрошення до ряду осіб, яких адреси були їм відомі. Однак вони запрошують усіх шанувальників і друзів Е. Козака взяти участь у цій виїмковій зустрічі. Зголошення на ювілей-зустріч продовжене до 10-го травня і слід слати його враз із оплатою 20 дол. від особи на адресу: Ukrainian National Home, 140 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

У ЧИКАҐО ДОПОВІДАТИМЕ о. П. ҐАЛАДЗА

Чикаго. — 29-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує у п'ятницю, 6-го травня ц.р., о год. 7:15 вечора, тут в Українському Інституті Модерного Мистецтва, 2320 Вест Чикаго авеню, чергову доповідь з циклу 1000-річчя Християнства в Україні. Доповідатиме о. Петро Ґаладза на тему: „Вибрані елементи ранньої української християнської духовости". Після доповіді — кава і солодке. Вступ за добровільними датками.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА", орган ЦК КПСС, опублікувала у числі з 28-го квітня ц.р., інформацію свого власного кореспондента в Кабулі полковника П. Студенікіна п.з. „Дорога додому", у якій він виразно натякає про страх місцевих комуністичних керівників перед всенародною помстою, а головно перед помстою муджагедінів після того, як будуть виведені советські окупаційні війська з Афганістану. Деякі комуністичні керівники відкрито запитували кореспондента чи правдою є те, що Советський Союз погодився прийняти 500,000 афганських втікачів, як зайде для цього конечна потреба. „Не знаю, — відповів занікавленим кореспондент Студенікін, — нічого про це не чув". В кожному разі, пише згаданий кореспондент, переполох серед комуністів великий. Представник міністерства закордонних справ СССР Вадім Перфільєв відмовився від коментарів в цій справі, кажучи, що він, мовляв, не читав ще цієї статті.

ПАНАМСЬКІ ОРГАНИ державної безпеки заарештували минулого тижня вісьмох керівників опозиційних партій, які в дуже категоричній формі, з допомогою більшости населення, вимагають резигнації і виїзду з країни Мануеля Антоніо Норієги. Зарядження про арешт опозиційних лідерів був виданий міністром юстиції, на підставі існуючого закону, який в теперішній ситуації забороняє всякі зібрання і демонстрації, скеровані проти групи громадян, які мають іншу думку, в тому випадку проти військової хунти, що її очолює Норієга. Головне командування південної групи американських військ порадило американцям, військовим і цивільним, найкраще не показуватись у публічних місцях і затримати холоднокровність та повідомляти про всі випадки нападу на американських громадян головну команду.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ до Манагуа в Нікарагуа, прибули представники контрас для продовження переговорів із сандіністами, які ведуть переговори, але не спішаться вводити демократичних змін у свою диктаторську систему правління. Представники борців за свободу Нікарагуа натомість кажуть, що вони не складуть зброї поки демократичні права для нікарагуанського народу не будуть забезпечені. Делегацію антикомуністів очолює Адольфо Кальєро. Обидві сторони вже зустрічалися у столиці Нікарагуа і тоді Кальєро називав вислід розмов „позитивним зворотом".

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала колишнього члена парляменту Шмуля Флятто-Шарона, видачі якого на суд домагається Франція, бо на її території він доконав численні злочини, а крім того не платив державних податків на протязі кількох років. В 1976 році французька прокуратура обвинуватила Шарона у багатьох порушеннях закону, але він тоді зумів втекти до Ізраїля, „затер за собою сліди", виставив свою кандидатуру до кнессету і виграв вибори. Як парляментарист він був недоторканою особою. Тепер Шарон вибори програв і був обвинувачений ізраїльським прокуратором за те, що купував за гроші голоси під час парляментарних виборів. У Франції його чекає покарання на п'ять, або більше років тюрми.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, не розкриваючи своїх джерел, що Державний департамент ЗСА почав тиху евакуацію американських дипломатів з Кабулю, тимчасово до Пакістану, після того, як в Кабулі, Афганістан, поширились поголоски, що група терористів, афганських і іранських, плянують напад на американську амбасаду. В останньому часі в амбасаді ЗСА працювало тільки 13 осіб. Залишені в Кабулі дипломати отримали зарядження покинути свої приватні помешкання в місті і перенестись жити до приміщень в амбасаді.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ повідомила, що американські військові частини в Німеччині мають проблему з нападами на них різних, переважно скрайньолівих терористичних груп. Наприклад, 27-го квітня ц.р., терористи підклали бомбу в кабіні машиніста поїзду, яким головне командування транспортувало людей і виряд з Ганноверу до Берліна. Бомба поранила машиніста і його помічника, а сам випадок сповільнив на кілька днів започатковані пляни перекинення військового виряду, поки не закінчиться вступне слідство. Покищо жадна екстремістична група не взяла на себе відповідальности за цей терористичний акт.

Відбудеться курс для учителів про Великий голод

Ню Бранзвик, Н. Дж. — Тут в університеті Ратґерс відбудеться в понеділок, 16-го травня ц.р., одноденна конференція призначена для учителів про Великий голод в Україні в роках 1932-33.

Конференцію влаштовує Конгресова комісія для дослідження голоду в Україні у співпраці із відділом дослідів університету та з Українським Народним Союзом, Етнічною дорадчою комісією губернатора Ню Джерзі та відділом у Ню Джерзі організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні.

Промовляти будуть на конференції Гері Л. Бауер, асистент президента Р. Реґена для справ розвитку і директор бюра для тих справ, який відомий зі своєї критики способу навчання в американській системі, д-р Джеймс Мейс, директор Конгресової комісії для дослідження голоду в Україні і д-р Мирон Куропась, член цієї комісії і заступник головного предсідника УНС, члени факультету університету Ратґерс д-р Френсис Баран, д-р Вілліям Дербішаєр, д-р Іван Фізер, д-р Адам Скрупскі, Роберт Баран, учитель середньої школи в Олд Бридж, Н. Дж., Даніел Марчишин з УОЛПУ і Андрій Кейбіда, голова підкомісії для етнічних справ при губернаторі Ню Джерзі і головний радний УНС. У нього можна дістати інформації про цю конференцію, телефонуючи на число (201) 762-2827.

Цілоденні зайняття, призначені для учителів середніх і вищих шкіл Ню Джерзі будуть складатися з доповідей, показу фільму „Жнива розпачу" і майстерні. Учасники дістануть також багатий друкований матеріял.

Розіслано досі понад 1,000 запрошень. Кошт реєстрації та полуденку виносить 10 дол. Зголошуватись можна до 12-го травня на адресу: Rutgers Uniersity, Research and Sponsored Programs, Administrative Services Building, Suite 123, Busch Campus, P.O.Box 1089 Piscataway N.J. 08854.

Участь можуть брати також студенти та інші зацікавлені темою особи.

Увесь дохід з цієї конференції призначений для закінчення праць Конгресової комісії для дослідження голоду в Україні.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИКИ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА заявили, що з огляду на деяке розповсюдження в даровій крові вірусу, який спричинює пістряка, вирішено в майбутньому перевіряти всіх осіб, які дарують кров. Д-р Джералд Сендлар сказав, що є дуже мале число носіїв віруса Ейч-Ті-Ел-Бі-1.

У ВАШІНҐТОНІ, ДЕ перебував канадський прем'єр-міністер Браєн Малруні сказав кореспондентам, що президент Роналд Реґен погодився на зустріч і дискусію високих представників обидвох країн в справі кислотного дощу. Зустріч мала б за ціль продискутувати запропонований канадський плян в який спосіб можна зменшити опади кислотного дощу, який переходить через кордони між обидвома країнами.

У КАПІТОЛІ ВІДЗНАЧЕНО лейді Бирд Джансон за те, що вона „залишила незатертий знак краси на американському красвиді". Її намагання очистити і прикрасити міста та шляхи сполучення в Америці вона розпочала ще за президентської каденції свого чоловіка Линдона Джансона.

НЕЗАЛЕЖНИЙ ПРОКУРАТОР Ірано-контра афери сказав, що таємні документи, які сконфісковано в Олівера Норта є такими сенсативними, що якби їх виявлено, то можна б наразити „людей на тортури, а то й смерть" на Близькому Сході.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оптимізм амбасадора ЗСА у Москві

Американський амбасадор у Москві Джек Метлок перебував недавно в Америці і на терені Інституту ім. Кеннана, який займається студіями СССР, виголосив доповідь на тему американської політики у відношенні до СССР та про взаємини цих двох суперпотуг. Метлок застерігався, що його погляди не мусять покриватися з поглядами Уряду Реґена, але коли взяти до уваги, що американський амбасадор у Москві приготовляє всі части подорожі державного секретаря Джорджа Шулца до Москви, бере участь у нарадах Шулца з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе і підготовляє також конференції на вершинах президента Реґена з Михаїлом Ґорбачовим, то його погляди напевне віддзеркалюють погляди Уряду.

Джек Метлок твердить, що від 80-их років, тобто після закінчення війни між ЗСА і СССР і приходу до влади в Америці Роналда Реґена, американська політика супроти СССР основується на „силі, реалізмі і діялозі". По суті Америка ставить натиск у відносинах з СССР на чотири справи: реґіональні конфлікти, контроль над зброєю, права людини і обопільні контакти. І тут названий американський амбасадор, один із творців і виконавців політики Америки супроти СССР, висловлюється ближче про успіхи в усіх цих чотирьох ділянках.

Під реґіональними конфліктами треба розуміти активне встрявання Совєтського Союзу в різні країни світу й насаджування там комунізму. Американський амбасадор твердить, що постійне наполягання Америки на Совєтський Союз, щоб той останній відкликав свої війська з Афганістану, довело до рішення совєтського уряду зробити це в недалекій майбутності. Він промовчав, що найголовнішою причиною того рішення були страшні людські й матеріяльні втрати большевиків впродовж дев'яти років окупації Афганістану і економічна криза в Совєтському Союзі, яка не дозволяє на дальше видаткування величезних сум на афганську окупацію.

Метлок хвалить підписання Реґеном і Ґорбачовим у грудні минулого року договору про редукцію атомових ракет на близьку й середню віддаль. Але тут же знову промовчує, що ця редукція насправді поменшує збройний арсенал обох суперпотуг на яких 5 відсотків, не більше. Зате той американський дипломат уважає за великий успіх, що можна було договоритися з СССР вперше щодо контролі на совєтській території, чи совєтська сторона дотримується підписаного договору.

У ділянці прав людини — твердив доповідач — настали вже в Совєтському Союзі „поважні зміни". І знову таки промовчав, що все ще нема в СССР загальної амнестії для політичних в'язнів і що все ще — не заборонено користуватися психіятрією для судово-політичних цілей. Зате треба погодитися з цим видатним американським дипломатом, коли він пояснив, що зміна відношення Совєтського Союзу супроти Заходу прийшла тому, що совєтські лідери прийшли до переконання, що попередня політика завела СССР „у сліпу вулицю". Вони ніби здають собі вже справу, що у цьому кліматі, що його створило попереднє відношення совєтських властей до прав людини, не можна буде переводити модернізацію совєтського промислу і що не можна санувати економічну кризу в добі переговорів у зброєнні. Названий американський дипломат при всьому своєму дискусійному оптимізмі є таки реалістом, коли сам признає, що зміни, заповіджені Ґорбачовим, можна буде перевести „на протязі десятиліть".

Що станеться за десятки років — ніхто не всилі передбачити. Ґорбачов заповів радикальні зміни, яких ще не видно, а Метлок вірить, що вони прийдуть за „десятки літ". Найбільш вірогідне це, що Совєтський Союз і його режим взагалі не зможуть пережити ще і „десятки літ", коли совєтська внутрішня і закордонна політика буде йти далі дотеперішнім шляхом.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ і Совєтський Союз підписали у Вашінгтоні договір про обмін інформаціями і технікою, яка перестерігає перед катастрофою нуклеарних реакторів. Американська преса при тому пригадує, що договір був підписаний у другу річницю чорнобильської нуклеарної катастрофи.

Роман Кухар

БУТИ ТВЕРДИМИ УКРАЇНЦЯМИ — ДО БОЛЮ ВАЖКО

Спершу щодо уточнення поняття „твердости" в заголовку: тут, очевидячки, треба розуміти національну стійкість, безоглядну вірність визвольній ідеї свого народу, всякчасне змагання за її остаточне здійснення.

У столиці рідного краю вже тільки прилюдний вжиток української мови є приводом до режимних цькувань на україномовців та в обвинувачуванні їх у націоналізмі, дарма що росіянам режим ніде в СССР націоналізму не закидає за всесоюзний вжиток їхньої мови. А це ж уже шовінізм.

А що ж поза межами нашої батьківщини? Скільки витрати енергії й залізної терпеливости треба мати в поготівлі нашим землякам, аби лиш відстояти свою національність, а про неї всілякі міжнародні невігласи не хочуть чути і, з привичної вигоди, чи з лінивого мислення, приймають її за російську, польську, або одну з тих, що приналежні до займанців земель українського народу. Що українці в себе вдома й у цілому світі стоять самітні у своїх змаганнях до волі й у всьому комплексі проблематики недержавної нації, на це й доказів не треба. Колись у передвоєнній Польщі гудили шляхетські можновладці знеправлених українських громадян на їхній же землі отакими свавільними — „Там у Києві, своїх прав домагайтесь, тут вам зась до цього!" А в українській Пряшівщині, напередодні совєтської інвазії влітку 1968 року, окреслили, як не можна краще свою прикру національну ситуацію наші тамтешні діяльні земляки: „Тут нас тільки з бідою терплять, про що й графіті по мурах Пряшева свідчать: 'Українці, геть зі Словаччини!' І нікому за нами постояти — звірялись вони. От, — кажуть, — німецька місцева меншина має могутнього протектора в обидвох наших сусідах — Східній і Західній Німеччині. Те ж саме з місцевими мадярами, що свобідно на нашій землі розмовляють по-мадярському, маючи за собою сусідню мадярську державу. А нам у прилюдному житті уста закрили, погано доводиться в неприхильному чужому оточенні українським мовцям, і нікому за наші права обізватись, хоч велика УССР в сусідстві". І чому ж так воно є? А он чому — про що й один видатний делеґат Київського правління Української Союзної Республіки ось, як вимовно озвався, на наші дотичні зажалення: „Ребята, робіть свою роботу, і цього досить. Від нас допомоги не сподійтесь, нам бо нічим вам допомагати". Німці, мадяри й інші програли війну, хоч державности не втратили, а своєї національности не думають приховувати, тож їх у себе вдома й у широкому світі далі визнають дійсними факторами міжнародної політики. Куди важча доля склалась українцям, яких за один тільки вжиток рідної мови від віків переслідує московська імперська влада. Вона начебто за інтернаціоналізм, проте без участи неросійських народів у вирішуванні їхньої історичної долі.

Які б позитивні здобутки не були власністю українського народу, вони йдуть здебільшого за рахунок його поневолювачів; українці й досі мусять завжди й усюди стверджувати своє право до самого життя, їм і досі заперечують право на окремішнє самостійне буття в „тюрмі народів", а українців у світі й досі беруть не за українців, а за їхніх ворогів, якщо взагалі знають про наше національне існування.

І як же тут українцям за таких невідрадних умов бути? Відкривають вони чужинцям незаперечну правду, що їхній предок, князь Ярослав Мудрий, був колись „тестем Европи", так і не дають їм віри — та ж це, мовляв, росіянин був, а не українець. Або ж по всьому світу проголошуємо про наш тисячолітній ювілей християнства, аж ось і росіяни прейняли тотожну тему й уже з голосників усіх країн чуємо в унісон — та ж Росія прийняла в 988 році християнство, (а не Україна!)

І так усе далі йде привичним, застарілим коловоротом, коли бездержавний народ не спроможеться прийти до голосу. То що ж тоді — не тративши надії, опускатись на дно? Самозрозуміло, що ні!

Без уваги те, що наш народ своїм корінням здоровіший від багатьох народів світу, у фізичному й моральному розумінні, а все ж йому треба ще більше зміцняти тугість національного хребта дома й екзистенційної видержки за кордонами батьківщини, як і суцільно збагачувати державнотворчі якості свого характеру, аби враз міцним проривом увійти на світову арену й стати незалежним членом у „народів вольних колі".

Покищо ж українцям за кордонами краю немає іншого виходу, як своєю гідною поставою, у моральному й національному розумінні, тепер і в майбутньому, хоч усоте й тисячне, підтверджувати наявність нашої, окремішньої від займанців, національности і своєї, притаманної українському родові, гуманної місії у світі. Наші земляки в краю давно вже вийшли поза стадію боротьби за своє національне ім'я й далі твердо й послідовно змагаються за звершення заповітної національної ідеї й до осягнення недалекої вже мети в нерівному бою з безоглядним, словоблудним і жорстоким противником. Тож треба надіятись, що на питання туриста в Україні — „Чому це у вас усе по-російськи?" — більш не почує він сумної, зрезиґнованої відповіді. „А що зробити?".

Тут же й там, суцільно, треба так поступати в житті, аби, згідно з нашим відомим козацьким прислів'ям — не ім'я нас мало славити, а щоб ми власними ділами прославляли й утривалювали самобутню, непідмінну у світі, багатющу своєю непізнаною досі якістю, українську національність, аж до її майбутнього державно-міжнародного завершення.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Перед виставкою Е., Ю., і Я. Козаків у Ню Йорку

У суботу, 14-го травня, о год. 1-ій по полудні, в приміщенні Спілки Українських Образотворчих Мистців, відбудеться відкриття малярської виставки цих трьох мистців.

Із всіх родів мистецтва, малярство найскорше і найбільш багато відізвалося на тисячолітній ювілей, що його відзначуємо цього року. Картини хрищення України Петра Андрусева та Юрія Козака стали загальновідомими та напевно тривалими образотворчими здобутками. Перед вдумливими мистцями постало питання, у який спосіб дальше вшанувати та відзначити цю знаменну річницю. Це питання поставили собі Едвард і Юрій Козаки. І так зродилася у Едварда Козака картина, яку він назвав „Весело єсть на Русі", а у Юрія Козака картина, яку він назвав просто „Україна". Це картини, які українська публіка побачить вперше і які напевно стануть предметом глибокого зацікавлення любителів мистецтва.

Це великі полотна, етнічного змісту, які вимагали великого творчого задуму і великої композиційної уваги.

Картина Едварда Козака, як вже вказує назва, це велике число погідних, веселих сцен, які своїми пастелевими барвами та настроєм говорять про життєві радощі нашого села. Це картина, яка слідує за його „Запорозькою Січею", „Весіллям", де він у рамках однієї картини виявляв ряд окремнішніх сцен.

Картина Юрія Козака — це панорамічний огляд нашої історії, віддзеркалений у славних постатях усіх ділянок нашого національного життя.

У виразних, ясних кольорах, посередині картини св. Володимир і Ольга, по обох їх сторонах всі інші історичні постатті, лиця вірно віддані, в притишених барвах, як би заховані в імлі минувшини.

Едвард Козак виставить коло 40 картин. Його сюжети — це наше село, наша історія. Село, по своїй суті елемент консервативний. Але Козак свідомий цього, що маляр XX століття не може малювати способом попереднього століття. Це, що глядачі цим разом побачать, це виразний нахил розкладати сюжет на чітко відокремлені геометричні площі, що розуміється є відгомоном кубізму. Але Козак рівночасно не забуває, що малярство — це кольор. Вже, обсервуючи у нього відтіні білої барви, видно, що він залюблений у цей складник і в своїй творчості заховує прецизну рівновагу між сюжетом, композицією і кольором, творить картини унікального характеру.

Панівний настрій у нього — це радість. Радість, яка випливає у нього із пристрасної любови до всього, що рідне. Любов, яка не дозволяє йому бачити турботи та терпіння нашого села. У нього, воно постійно веселе, радісне, безжурне. Часом може з'явитися хвилина задуми, от коли молодий бандурист грає тужливу пісню, але ви знаєте, що це певно пісня про кохання, яка закінчиться нестримним танком.

Юрій відомий також як маляр ікон, в неовізантійському стилі. Переливність відтінів кольорів у його іконах — прямо фантастична, говорить про ніжність і м'якість трактування сюжету. Ця ніжність надає лицям сюжету не суворий, позачасовий настрій, а навпаки людський, чутливий.

Ярема Козак — це мистець, який проявляє себе успішно в реалістичному і абстрактному стилі. Хоча підозрівати його можна, що його дійсною любов'ю є абстракт. Його краєвиди спокійні, лаґідні, з далекою перспективою. Його абстракти привабливі тим, що своєю зорганізованістю форм викликають погідний, навіть веселий настрій. У них видно старанність виконання і продуманість задуму.

Виставку влаштовують Спілка Українських Образотворчих Мистців, НТШ, Об'єднання Письменників „Слово" і Спілка Українських журналістів. Зустріч з мистцями в Народному Домі відбудеться після відкриття. Організація і провід виставки в руках — Уляни Любович. Вступне слово виголосить ред. Іван Кедрин.

Василь Лев

ДО 150-РІЧЧЯ ПОЯВИ „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ"

„Русалка Дністрова", фотокопія з видання 1837 року зі словом від видавців та вступною статтею і її перекладами на мови української діяспори, Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича, Вінніпеґ, Канада, 1987, 76 + 2 нп + XX + 135 + 2 нп. ст. ілюстр.

Це п'яте фототипічне перевидання „Русалки Дністрової" Інститутом-Заповідником Маркіяна Шашкевича в Вінніпеґу з нагоди 150-ої річниці появи цієї книжки. Цей інститут займається збиранням усяких даних про життя і творчість Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького й Івана Вагилевича, щоб закріпити це друком для сучасних і майбутніх поколінь. Тому, що Шашкевич був промотором складання змісту „Русалки Дністрової", названий заповідник має назву Шашкевича. Як „Перелицьована Енеїда" Івана Котляревського (згодом „Кобзар" Т. Шевченка) став наріжним каменем відродження східноукраїнських земель, так „Русалка Дністрова" відіграла ту саму ролю в культурному житті західніх українців.

Це видання „Русалки Дністрової" різниться від інших фототипічних видань тим, вступну статтю про значення Р. Д", радше Маркіяна Шашкевича видано в перекладі на п'ять мов: англійську, французьку, німецьку, еспанську й португальську для поширення її на території діяспори наших мешканців. У вступній статті Ювілейне видання „Русалки Дністрової" з нагоди її 150-річчя" директор Заповідника, проф. д-р Михайло Марунчак подав причину видання „Русалки" — це зробити цю книжку доступною і популярною серед нашої діяспори в вільному світі й ствердження правдивих причин її появи та аргументів проти русифікації в рідному краю. Тому закінчує він свою статтю твердженням: „Перевидання „Русалки Дністрової" також пригадає всім стару соціологічну істину, що повний розвій культури кожного народу може всесторонньо виявитись і розвиватись тільки в рідній мові народу". (ст. 7)

Проф. д-р Ярослав Розумний, знаний літературознавець, у статті: „Маркіян Шашкевич: Таємниці міту" подає значення Маркіяна Шашкевича, одержимого посвяті ідеям національного відродження і видання „Русалки Дністрової" для західньої вітки українського народу в першій половині XIX сторіччя — головні думки статті такі: На тлі занепалих культурних відносин українського народу, який при кінці XVIII сторіччя дістався з-під польської майже 500-літньої займанщини під австрійську, серед українського суспільства, називаного згірдливо „хлоп і поп", тобто селянин і священик, і дуже малого числа світської інтеліґенції, появляються одиниці, що бажають відродити наш нарід. Але мало знаючи рідну мову, що черпає свої соки з народних мас, і стримувані метерніхівським режимом, не могли вдіяти багато. Були це священики, що заснували в Перемишлі „Освітнє Товариство"; Іван Лаврівський, Іван Могильницький, Іван Снігурський (пізніший єпископ), Йосиф Лозинський, Йосиф Левицький і ін. Вони принайменше почали працювати над піднесенням рідної культури. Та питомець Духовної Семінарії у Львові, начитаний у творах західньоевропейських романтиків, пізнав їх ідеї майже революційні проти заскорузлого „св. Миру" Метерніха, пізнав впливи наполеонських гасел про рівноправність народів і вартостей їх культурних досягнень. Пізнав теж зворот до народної творчости й рідної мови, базованої на народних говірках. Пізнав теж ідеї повного освободження людини від форм заскорузлости. В державних народів романтизм наголошував індивідуальну творчу свободу. Це все було для Шашкевича стимулом до праці над відродженням рідного народу і його культури. Разом із Головацьким та Вагилевичем вирішили говорити українською мовою, не польською, як це було звичаєм в українських інтеліґентних родинах. Вони запізналися з мовно-літературним відродженням у східній Україні (Котляревський, Гребінка, Квітка-Основ'яненко, Максимович). Тому вирішили видати народною мовою збірник власних віршів, перекладених і статтей п. з. „Зоря". Коли цензура не позволила видати, вони змінили трохи зміст збірки і під заголовком — „Русалка Дністрова" видали в Будапешті, оминувши львівську цензуру, з датою 1837 року. Проф. Розумний підкреслює, що в „Русалці Дністровій" знаходимо не тільки поетичні, побутові й описові матеріяли. Її вага знаходиться в стилістичних і прозодичних особливостях, в версифікації. „Цим творам характерна природність поетичного вислову, нескладність поетичної орнаментики, безпосередність і щирість поетичної дикції Шашкевичевого вірша, елегійний, або піднесений тон його лірики, а зокрема, його віра в маґічну

(Закінчення на стор. 3)

Ів. Кмета-Ічнянський

ВИДИВО

Поля — не поля... А полотна
Безкраї та білі!
Гаї — не гаї... А князів
Та княгинь на весіллі

Сто пар мов... Срібло і на грудях,
На плечах — у глав тих...
Княгині! Хай давня пісня
Долине про славу, —

Про Вишгород, Київ,
Про Лев — Міста юність забуту.
Зима — не зима... Ніби казка
Чи воля розкута.

Поля — не поля... Ні, то спокій
І вічний, і тихий.
Гаї — не гаї... Наче світ ввесь...
Став вільно світ дихать!

(Із збірки поезій „Крила над морем"...)

Анна Білик

МОЇ ВРАЖЕННЯ З „ПЕРЕБУДОВИ" Й „ГЛАСНОСТИ"

I.

Друга половина XX століття відзначається тим, що в ній подорожі в іншу країну стали цілковито звичайною справою. Правда, подорожі відбулись вже в далекому минулому. З-поміж найдавніших подорожей сліди залишились від пригод Одисея, відомі в літературі подорожі з грецьких та римських часів, подорожі відкрить нових континентів, островів, невідомих племен у джунглі, а ще не так давно відбули американські астронавти подорож на місяць, а подорожі у космос вже мало кого й зворушують. Одним словом подорожі у найрізноманітніші кутки нашої плянети та навіть космос, стали звичайнісінькою справою й невід'ємною частиною людської допитливости, що прагне до пізнання невідомого, іншого. Звичайно, щодня відбуваються тисячі бизнесменських подорожей, але вони таки обмежені, зате туристські подорожі набрали масового характету. Правда, коли я говорю про подорожі масового характеру, то маю на увазі західні держави, де нема обмежень у виїзді закордон, де кожний громадянин має право на паспорт і може виїхати куди він хоче, де люди незалежно від того, чи вони одержать дозвіл на виїзд або візу. Я маю на увазі Західню Европу, де річно подорожують мільйони людей літаками, потягами, пароплавами, автобусами, приватними автами, мотоциклами, наколесниками та пішки.

За останній рік збільшились і подорожі в СССР, західньонімецькі туристські бюра кажуть, що у них зріс попит на подорож у великі міста СССР на 30 відсотків, а знайомі в СССР твердять, що зараз теж легше виїхати й совєтським громадянам закордон.

Я бувала досить часто в СССР в бизнесових справах навіть тоді, коли ще подорожі в СССР не мали того масового характету, який вони набирають під сучасну пору. Правда, якщо ви в країні в справах бизнесу, то не маєте досить часу познайомитись і поговорити з людьми, з їхнім життям і проблемами. Тому я вирішила поїхати як туристка. Звичайно, найбільше подорожей відбувається у Москву, Ленінград, а коли я мала нагоду відвідати ще й Київ, то зразу подалася на таку подорож. Оскільки в західній пресі так багато розписуються про „перебудову" та „гласність" в СССР, ми з чоловіком вирішили взяти і дітей зі собою, щоб побачили землю своїх предків — наша група повинна була провести чотири дні в Києві. Звичайно, вся наша родина готувалась до цієї подорожі й діти з нетерпінням очікували шкільних вакацій.

Наш перший контакт із совєтськими бюрократами-митниками був для нас холодним душем. Справа в тому, що з 60-членної групи митники вибрали на детальний перегляд саме нашу чотиричленну родину. Нас піддали брутальному обшукові й опитуванню, чому ми їдемо в СССР (хоч наша група була туристською групою з певним пляном), чи не маємо рідних в СССР, коли еміґрували наші батьки, чи прабатьки, чи маємо знайомих в СССР, адреси, телефони числа, чи веземо якість дарунки, що ми маємо в кишенях, які потрібно було вивернути, а потім митники самі залазили руками в кишені й обмацали наші тіла. Питання сипалися навіть після того, коли вже всі шви й ремені перевірили і нічого не знайшли. Контроль нашої родини тривала одну годину й обшукували нас принаймні чотири особи. Після того ґрунтовного обшуку митник з чотирма зірками на уніформі сказав, що вони виконують свої обов'язки, що є їхньою працею. Чому саме ці „обов'язки" до нашої родини з українським прізвищем застосували, то навіть офіцер з чотирма зірками не міг відповісти. Я вирішила, що наступного разу, якщо їхатиму в СССР то своє прізвище зміню на Блек, Шварц або щось подібне, з чого не можна буде встановити моє українське походження.

Саме місто Москва мене не цікавило, оскільки я його знала з моїх попередніх подорожей. Я хотіла встановити наскільки вплинула „гласність", та „перебудова" на людей, на їхнє щоденне життя. Я намагалась заводити розмови з водіями, екскурсоводами, офіціянтами, викладачами університету, учителями та студентами. Я помітила зміни в людях щодо їхніх висловлювань, суджень в порівнянні з моїм перебуванням тут два роки тому. У людей нема того страху заговорити з чужинцем, який я знала з моїх раніших подорожей. Мої співрозмовники відверто критикували нестачу овочів, товару широкого вжитку, недостатній вибір взуття, одягу. Правда, в „перебудову" в Москві мало вірять. Один приватний водій таксі (тобто власник авта, який заробляє гроші неофіційно як таксі-водій) дуже відверто критикував „перебудову": „Що ми маємо перебудовувати, коли 70 років тільки руйнували й нищили?" — обурювався він. А в Ленінграді одна з екскурсоводів сказала: „Яка там перебудова? Ви ж самі бачите, як все, що з царями пов'язане відновлюють — царські палаци та навіть пам'ятник цареві Миколі, що коштує величезні мільйони, бож реставрацію пам'ятника Миколі проводять фахівці з Фінляндії, а подивіться, які розбиті наші дороги, по них небезпечно їздити на машинах. А ви кажете перебудова! Спочатку ми царя знищили, а тепер вкладаємо мільйони, щоб його пам'ятник відновити!" У всякому разі я переконалась, що коли нема „перебудови", то хоч „гласність" є. Правда, у вічі кидається інший факт. Москва — столиця СССР, а Ленінград — „колиска революції", але в обох містах не чути про народи чи культуру СССР, а все говориться лише про Росію, про російське. Звичайно, я нічого не маю проти росіян, я розмовляю їхньою мовою з ними, знаю їхню історію, літературу й культуру, але чомусь хотілось мені чути й про те, що це країна не тільки росіян. Саме тому мене цікавила подорож до Києва, де я вже не була понад 10 років.

Уся наша родина інтенсивно готувалась на відвідини Києва. Чоловік мій навіть позичив через бібліотеку книжку Всеукраїнської Академії Наук „Київ" за редакцією Федора Ернста з 1930 року на 790 сторінках. Та одна справа читати, а інша бачити.

Продовження буде.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ШВЕЦІЇ Ройне Карльсон заявив під час зустрічі з кореспондентами, що військова фльота Швеції отримала зарядження затоплювати усі підводні човни у шведських водах, якщо командування таких човнів відмовиться назвати тип підводного човна і країну з якої він походить. Шведський уряд вирішив витратити додатково 115 мільйонів долярі на охорону своїх кордонів і прибережних вод.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

висловлює щиру подяку всім жертводавцям на цьогорічну Коляду. Нижче наведений список включає всіх, хто вплатив членські вкески та надіслав пожертви від 1-го грудня 1987 р. до 15 квітня 1988.

1,090 дол.: — Новосівський І. та А.
1,085 дол.: — В пам'ять Івана Воскобійника (збірка на похоронах).
По 1,000 дол.: — Єфремова-Кендал. М.; Православна Кредитівка — Ню Йорк.
950 дол.: — Тараненко О. та П. (Англія).
850 дол.: — Боженко С.
По 500 дол.: — Воскобійник Г. та О.; Коць М.; Лисий В.
305 дол.: — Новотна В.
300 дол.: — Мальченко О. та Б. в пам'ять матері Любови Мальченко.
250 дол.: — Самопоміч у Ню Йорку.
225 дол.: — Костюк Т.
По 200 дол.: — Бакало В.; Гаєвський В.; Гувар А.; Корчинський М.; Лиман Л.; Лімонченко В.; Мицак Ю.; Овчинник М.; Трачук А.; Фішер-Слиш М. (в пам'ять батьків Адольфа та Ольги Слиш).
По 150 дол.: — Винар Л.; Карк І.
По 125 дол.: — Безпечна М.; Залуцькі М. та Т.; Кулик А.; Ценко М.
120 дол.: — Ніокс-Шато І.
110 дол.: — Соколовські Д. та В.
По 100 дол.: — Аскенів М. та А.; Андре В.; Блаженко Х.; Бережницький М.; Биковський Л.; Бородайко Б.; Гаєвська О. (в пам'ять чоловіка Івана в другу річницю смерти); Гойдиш Д. та В.; Горбай М. та Д.; Грицак П.; Гурський Я. (доп. 50 в пам'ять Івана Воскобійника та доп. 50 в пам'ять Івана Олексишина); Капписта М. (в пам'ять чоловіка Макара); Кебало К.; Коцур І.; Кудрик О.; Луцький Ю.; Неліпа В.; Панчук Я.; Пежанська Л. (в пам'ять чоловіка Михайла); Пилипюк А.; Прокоп М.; Савдик М.; Самопоміч — Джерзі Сиґі; Самопоміч — Рочестер; Тимків Т. та С.; Українсько-Американська Кредитова Спілка Флориди; Український Братський Союз — Скрентон, Па.; Шумейко В. та А.
По 90 дол.: — Гришко В.; Кордиш-Головко Н.
85 дол.: — Корсунь О. та Ф.
По 80 дол.: — Антонович М.; Кошелівець І.
По 75 дол.: — Андре Д. (в пам'ять чоловіка Миколи); Дичук У.
По 70 дол.: — Волянський О.; Іваницький І. та Б.; Рудко В.; Соловей О.
65 дол.: — Тризна Т.
По 60 дол.: — Костик С.; Малицький А.
55 дол.: — Дмитренко Д.
По 50 дол.: — Амінов Н.; Т-во Бараник; Воловодюк К. та В. Воронка В.; Гагарин Г.; Галярник І.; Галун-Блох М.; Гермак О. та Б.; Горняткевич Д. (в пам'ять чоловіка Дам'яна); Джуль П.; Діберт О. (в пам'ять батька Василя Діберта); Ільницький р.; Каницький В.; Кобі М. та Ґ.; Козак І.; Костюк Галина; Котенко В.; Крамаренко М. та П.; Кравчук Р.; ван де Лаґемат Г.; Лисий А.; Ліст О.; Михайчук Дж.; Мовчан Ю.; Могучий В.; Новицький А.; Номич Р.; Олійник М.; Омельченко О. та В.; Осінчук Р.; Палій М.; Преско В.; Романюк А.; Самопоміч — Пітсбурґ; О. та о. Артемій Селепини; Митрополит Мстислав Скрипник; Стирко К. та Я.; Тимошенко І. (в пам'ять чоловіка Олекси); Філіпчак Б.; Хомяк-Богачевська М.; Чипак Я.; Шепелявий Б.; Шимонович Г. (в пам'ять батька Іонікія Шимоновича); Юриняк А.; Явний М. та Л.
По 45 дол.: — Пазуняк Н.; Томків В. та Б. (з них доп. 25 в пам'ять Любови Мальченко).
41 дол.: — (збірка на похоронах Івана Новосівського).
По 40 дол.: — Бакун В.; Закидальська Н.; Коропецький І.; Коропецький Р.; Коропецька С.; Костюк Гр.; Кулик А. та В.; Луцький Е.; Мельник Л.; Погорецький Л.; Тарнавська М.; Ширикевич В.
По 35 дол.: — Божок В.; Комілевська Д.; Небеж О.
По 30 дол.: — Буцяк В.; Гордієнко Н. (в пам'ять чоловіка Гаврила); Король Р.; Макарець І.; Марків Б.; Підстригач Л.; Плужник-Білоус Г.; Савицька М.; Скоп В.; Томащук Д.; Чапленко В.
По 25 дол.: — Артимишин Л.; Балабан В.; Бараник Г. та А.; Біда М.; Болонний А. та П.; Бражник О.; Брикович Ф.; Василів В.; Вовк М.; Воронка Р.; Воронін О. та О.; Вороняк О.; Галів Л. та М.; о. Симон Гаюк; Годчак В.; Голландер Ципрес Монументс; Ґелета Я.; Даниш М.; Дзяд П.; Дейчаківський М.; Демченко Ю.; Дорошенко А.; Жила В.; Жирук Г.; Каранович Д.; Кедровська К. (в пам'ять чоловіка Володимира); Клос В.; Кобзяр Ю. та І.; Коваль Л. та Р.; Когутяк В.; Корнієнко Д.; Кострубяк Д. та Д.; Кузьмич В. та Ю.; Кульчицька Ф.; Куропась С.; Кушнір Л.; Кушнір Ю.; Левицький В.; Лешко А. та Я.; Лук'янович Н.; Макаревич Н. та І.; Марчук В.; Меґик П.; Мотиль О.; Мурські О. та Л.; Нешта М.; Ничай І. та С.; Одарченко П.; Олесницький О.; Оришкевич Й.; Павловська О.; Пашковська Г.; Поритко Р.; Притула В.; Приходько Л. та В.; Процик Л. та Р.; Процик С.; Процюк О.; Рожановський Я.; Рудик М.; Саут Баунд Брук Монументс Ко.; Сороколіт М.; Теребус-Кмета Н.; Тимяк М. та С.; Федорців В.; Ференцевич Р.; Худяк М.; Цегельський М.; Чапленко Т. та Ю.; Школьник О.; Яременко Л. та І.; Ярош М.; Яцух М.
По 20 дол.: — Антонович Т. та О.; Берч О.; Бистрицька О.; Бук А.; Верепа О.; Витвицький І.; Гайовий Ф.; Герець А. та М.; о. Мирослав Глинський; Ґловяк З.; Ґлух Р.; Гончарик С.; о. Павло Гринишин; Гумецька А.; Гусаковський В.; Демидович Х. та Ю.; Денисенко К.; Дмитрів Г.; Зеленські М. та Ю.; Кознарська М.; Колодій Я.; Коновал А.; Костирко М.; Кушніренко М.; о. Александер Лімонченко.; Логин Ю.; Лотоцька С.; Мартинович О.; Мельникович Ю.; Мима Й.; Мичковський М.; Мриць Т. та Б.; Олексин І.; Омецинський О.; Палидвор В.; Петренко Г. та Р.; Роман І.; Ромаш М.; Сенежак В.; Сочинська А.; Терещенко Л.; Трофименко С.; Федорика С. та О.; Філіпс Н.; Хомяк О.; Шевченко І.; Шпетко М.; Шуст Н.; Якимчук В.; Ярмоленко Д.
19 дол.: — Жарський А.
По 15 дол.: — Вальчук К. та В.; Варварів О.; Воробець З.; Гайда М.; Ґула П.; Дебрин О.; о. Богдан Желехівський; Захарчук С.; Іванців В.; Коваль Н. та Б.; Кукрицька О.; Курчак М.; Лаврів М.; Лук'янович Ф.; Наклович А.; Нещадименко А.; Процик П.; Рудницький Й.; Скіра І.; Степаненко М.; о. Іван Ткачук; Турула П.; Чорний М.; Юрченко В.
12 дол.: — Бачинський Ю.
По 10 дол.: — Артимишин Б.; Барагура В.; Бард П.; Білостоцький Т.; Богачевська Т.; Бойко І.; Бойчун А.; Борковський Р.; Бохно М.; Букачевські Я. та Я.; Витвицький В.; Вінич В.; Войтович О.; Волощук П.; Гасяк С.; Гевко Н. та Л.; Ґуцул К.; Давиденко А.; Архимандрит Даміан Мессірес; Демедюк Д.; Дзаман А.; Дзівак І.; Домків Г.; Дубровська М.; Душник М.; Заїка Л.; Зінкевич О.; Зозуля А. та О.; Качуровський В.; Кейс О.; Клим І. та Я.; Кобзяр О.; Коронець А.; Корінець М.; Коцибала С.; Крижановський Ю.; Лазарчук Р.; Лесик І.; Ліневич А.; Лоян В.; Масюк М. та М.; Музичка Й.; Надраґа В.; Олійник В.; Паньків П.; Петренко О.; Пилипчак М.; Питляр О.; Пігуляк С.; Раковський Б.; Ратич О.; Салович Р.; Світлична Н.; Селенко В.; Сеньковський Т.; Сердюк В.; Скробко А.; Стрихар В.; Тишовницькі О. та О.; Троян Н.; Французенко М.; Храневич Ю.; Цибрівський О. та І.; Циюк Я.; Чересна М. та І.; Чиж Ж.; Юриняк А.; Яросевич Д. та М.
По 5 дол.: — Билов Д.; Бреславець П.; Ґлют С.; Ковалевський М.; Козак Б.; Маєвська А.; Миколаєвич Р.; Обрадович К.; Саливон В. та М.; Юркевич М.
3 дол.: — Місило С.

Кожному, хто прийняв участь у цьогорічній Коляді, висловлюємо щиру подяку.
Звертаємось до української громади з проханням і надалі підтримувати працю нашої наукової установи, бо єдиним джерелом фінансування наукової та видавничої діяльности Академії є членські внески та пожертви, які можна відтягати від податку.
Адреса Академії:

THE UKRAINIAN ACADEMY
206 West 100th Street
New York, N.Y. 10025

СОВЄТСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА телевізійна сітка висвітлила відеофільм про події у закавказьких республіках, головно у Вірменії, самостійній області Нагірний Карабах і Азербайджані. Досі, як відомо, совєтські засоби масової інформації радше приховували від совєтських громадян такі, а навіть меншого значення події. Західні кореспонденти підкреслюють, що в кожному відношенні висвітлення цих подій на телевізії треба вважати безпрецедентними. Глядачі, деякі може й перший раз, мали змогу оглянути масові 200-тисячні демонстрації у Вірменії, втруачання міліції, заворушення, плякати, голосні вимоги тощо. Раніше такі сцени показувались тільки про події у „капіталістичних країнах". Вину за беспорядки тим разом не скидали на західні „розвідчі служби" і „радіоголоси", а на місцеві власті, які не вміли завчасу полагодити конфлікту.

О М У А
ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
запрошує на
ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН
ОЛЕКСАНДРА ХИЛЯКА
УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ — ПАМ'ЯТКИ ТИСЯЧОЛІТНЬОЇ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ДУХОВОСТИ І КУЛЬТУРИ
ПРИСВЯЧЕНУ ЮВІЛЕЮ ТИСЯЧОЛІТТЯ
у НЕДІЛЮ, **8-го ТРАВНЯ 1988 р.**
о год. 1-ій по пол. у ґалерії ОМУА
136 Друга Авеню в Ню Йорку.
Виставка буде відкрита в будні 6-8 веч. до 11-го травня 1988 р.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА В ЗСА
повідомляє, що
ЛІТОМ 1988 р. *відбудуться такі* **ПЛАСТОВІ ТАБОРИ:**

1. Окружні виховні табори:

БОБРІВКА — North Colebrook, CT.
Від 9-го до 30-го липня
Табори: УПН-ок і УПН-ів
Голоситись: Volodymyr Luchkan
9 Fritz Road, N. Colebrook, CT. 06021
(203) 379-3718

В рамках таборів УПН на „Бобрівці", буде переведений підтабір для 7-8 літнього новацтва — від 9-23 липня
Інформації: Dr. T. Samotulka
900 Robin Road, Sommerville, N. J. 08876
(201) 874-8890

ВОВЧА ТРОПА — East Chatham, N.Y.
Від 9-го до 30-го липня
Табори — всі улади
Голоситись: Oleh Machaj
122-30 150 Ave., S. Ozone Park, N.Y. 11420
(718) 843-5892

ЗЕЛЕНИЙ ЯР — Detroit, MI.
Від 10-го липня до 23-го липня
Табір: УПН
Голоситись: Yuriy Figacz
30247 Woodhouse Dr. Warren, MI 48092
(313) 751-3414

НОВИЙ СОКІЛ — North Collins, N. Y.
Від 9-го до 30-го липня
Табори всі улади
Голоситись: Jaroslaw Pryshlak
30 Zittel St. Buffalo, N.Y. 14210
(716) 827-8506

ПИСАНИЙ КАМІНЬ — Middlefield, OH
Від 9-го до 30-го липня
Табори — всі улади
Голоситись: Eugene Nebesh
1949 Pleasant Valley Rd. Parma, OH 44134
(216) 886-4112

2. Спеціялізаційні табори:

МОРСЬКИЙ ТАБІР: Bald Eagle, PA.
Від 30-го липня до 6-го серпня
УПЮ від 15 років і УСП
Голоситись: Damian Handzy
1379 Dawn Drive, Maple Glen, PA 19002
(215) 643-9761

СПОРТИВНИЙ ТАБІР ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ
Від 30-го липня до 13-го серпня
„Вовча Тропа" — East Chatham, N. Y.
УПЮ по першій пробі
Голоситись: Yuriy Strutynsky
201 East 21 St, New York, N.Y. 10010
(212) 477-3629

3. Вишколи

Міжкрайові Вишкільні Табори: „ЛІСОВА ШКОЛА" та „ШКОЛА БУЛАВНИХ"
Від 25-го червня до 8-го липня
Hunter, N. Y.
Голоситись: ЛШ — Roman Mykyta
375 South Parkway Clifton, N. J. 07014
(201) 779-0246
ШБ — Roksolana Pencak-Misilo
20 Locust Ave., Millburn, N.J. 07041
(201) 376-4807

Вишкіл НОВАЦЬКИХ ВПОРЯДНИКІВ
Від 6-го до 20-го серпня
„Новий Сокіл" — North Collins, N. Y.
Голоситись: Askold Wynnykiw
30-97 44 Street, Astoria, N.Y. 11103
(718) 545-4920

Вишкіл ЮНАЦЬКИХ ВПОРЯДНИКІВ
Від 12-го до 18-го серпня
„Новий Сокіл" — North Collins, N. Y.
Голоситись: Borislaw Bilash
193 Midland Place, Newark, N.J. 07106
(201) 372-7276

У В А Г А !

1. **Кандидати на комендантів і на членів булав повинні вислати свої анкети зголошення безпосередньо до Крайової Таборової Комісії до кінця квітня 1988 р.**
Plast, Inc. — КТК 144 Second Avenue, New York, N. Y. 11103-8305
2. **Побажано щоб всі члени булав перейшли курс „CPR — First Aid" перед таборами.**

Р. Конквест...

(Закінчення зі стор. 1)

ня нагород і доповіді лавреатів. Після офіційної частини програми, відбулось приняття. Господарем вечора була асоціяція українсько-американських професіоналістів „Вашінґтонська Група".

Голова жюрі, професор історії Мишиґенського університету проф. Роман Шпорлюк, вказав на „особливо символічне значення" сьогорічних нагород — за працю про Тараса Шевченка, „творця української нації", і за працю про „можливо найтрагічнішу подію в історії України — найбільшу за розміром і інтенсивністю спроби ліквідувати українську націю".

Членами жюрі були: Іван Фізер, професор літератури Ратґерського університету, Ярослав Пеленський, професор історії Айовського університету; і Богдан Рубчак, професор літератури Иллинойського університету.

Представляючи лавреата літературної премії Л. Плюща, проф. Рубчак сказав, що кожна нова доба і напрям в українській літературі „вважає за необхідне зайняти своє власне становище до Великого Кобзаря". І подібно ставилась кожна школа літературної критики випробовуючи свої гіпотези „передусім на творах Шевченка". Перелічивши значніші приклади такої критики, від модерністів і Івана Франка на початку цього століття до найновіших проявів української літературної критики на еміграції і в Україні, проф. Рубчак висловив сподівання, „що тепер, під час перебудови, таких сміливх виступів у совєтській критиці буде куди більше".

Лавреат Л. Плющ сказав проф. Рубчак, тепер стоїть у центрі цієї нової активности. Він почав писати статті на цю тему ще в Києві, які на жаль були конфісковані КҐБ, і продовжував писати їх на еміграції. „Плющ дійшов свого зеніту", додав проф. Рубчак, у книжці „Екзод Тараса Шевченка".

Проф. Рубчак заявив, що жюрі погодилось з проф. Юрієм Шевельовим, який в передмові до книжки зазначив, що більшість Плющевих тверджень не можна перевірити. „Вони неначе вимагають, щоб їх або цілком прийняти, або відкинути зовсім, — сказав він. Перевірянь вони не люблять так, як перевірянь не любить поетична метафора, якою Плющ послуговується як критичним засобом.

В своїй книжці, продовжував проф. Рубчак, „Плющ демонструє надиво широку ерудицію", застосувуючи літературознавство, історію, мітологію, фолкьлор, теологію, загальну філософію, мовознавство, соціологію тощо, але вживаючи науку „теж по-поетичному".

В своїй доповіді Л. Плющ заявив, що він схвильований відзначенням його першої філологічної праці нагородою, яку раніше одержали Василь Барка і Василь Стус. Плющ є сьомим з черги лавреатом літературної нагороди Фундації Антоновичів; Барка і Стус одержали перші дві нагороди.

Л. Плющ присвятив свою доповідь Василеві Стусові. В своєму півгодинному виступі, він аналізував поезію „В мені народжується Бог", у якій Стус „медитує на тему перемоги духа людського над ницистю життя і смерти". В збірці „Палімпсестри" є дві поезії, що починаються тими словами, сказав він. Вони, одначе, присвячені тій самій темі, і „одна є трансформацією другої". Плющ розглянув їх як „два суттєво різні варіянти одної поезії, а семантично як дві медитації на одну тему".

Представляючи другого лавреата, голова жюрі проф. Шпорлюк заявив, що проф. Конквест „допоміг українському народові... відновити втрачені клітини національної пам'яти", повернути їх до національної свідомости. За умов політики гласности, сказав він, ведеться запекла боротьба в Україні та в цілому СССР за відновлення пам'яти про 1930-ті роки. „І на мій погляд книжка Роберта Конквеста може стати важливим знаряддям у цій боротьбі".

Приймаючи нагороду, Р. Конквест заявив у своїй доповіді, що хоч можна назвати успішними дотеперішні зусилля поінформувати західній світ про Великий голод та інші сталінські злочини, то все ж є „горстка зловмисних мало-освічених „науковців", які продовжують поширювати неправду про Україну і захищати Сталіна в загальному".

За умов гласности, сказав Р. Конквест, совєтське керівництво „відкрило дискусію на всі теми, навіть про Великий голод, і вже було визнано правду бодай частково. Якщо цей процес в Совєтському Союзі триватиме далі, є можливість, що ми довідаємось багато більше правди".

Проф. Конквест висловив признання д-рам Тетяні і Омелянові Антоновичам за їхній вклад як на користь українського народу, так і на користь „свободи і правди всюди".

Д-р О. Антонович подякував лавреатам і членам жюрі за їхню працю і гостям, що прийшли на вечір. Він також подякував „Вашінґтонській групі", а зокрема Марті Переймі, директорові спеціяльних імпрез групи, за організування церемонії і прийняття.

Офіційну частину закрила голова ВҐ Дарія Стець яка поінформувала присутніх про працю організації і про стипендійний фонд ВҐ, на який призначено прибуток з вечора.

В Мейплвуді...

(Закінчення зі стор. 1)

зицію трьох Марій із фресків у соборі св. Софії у Києві і для порівняння сучасну ікону „Скорбна Мати" мистця Гирса Венгриновича. Хоча століття ділять мистецьку творчість, все таки лучить їх спільна іконописна ідея.

Для інформації публіки є гарний афіш і брошурки.

Виставками зайнявся окремий комітет в складі Андрії Кейбіла, Марійка Голіната, Григор Гивель, координатор Дора Рак, а при укладі помагали Надя Бігун і Таїса Бравн. Експонати зібрано із парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку від стейтового Комітету Тисячоліття та приватної колекції Д.Р. Брошурки для інформації публіки — це видання Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

До 150-річчя...

(Закінчення зі ст. 2)

й пророчу силу поетичного слова." (ст. 22). Форма його віршів побудована на зразках народної пісні. „Русалка Дністрова" й особа Шашкевича стали синонімом політичного відродження західніх українських земель. „Русалка Дністрова" стала наріжним каменем відродження української культури, базованій на принципах культурного життя всіх суспільних верств, на творчості не тільки інтеліґентів, але й на народній з рідною народною мовою говірковою. „Русалка Дністрова" має також універсальне значення методологічне для шукання способів культурного відродження підневільного народу. Твердження проф. Розумного незаперечні.

Зміст, чи як автори назвали „обсяг сей книжочки", складається з чотирьох груп: 1. Пісні народні. 2. Складання (оригінальні вірші), 3. Переклади (народних пісень-сербських, чеських). 4. Старина, тобто: есеї, статті, описи рукописів, рецензії. Тут треба зарахувати „Передговор к народним руским пісням" Вагилевича. Читаючи й аналізуючи зміст цих творів, знаходимо в цілому змісті „Русалки" справжній багатий і вагомий матеріял — дороговказ відродження української культури на західньоукраїнських землях, який мав теж і значення для східньоукраїнських. В цьому саме велика заслуга Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
інж. ВОЛОДИМИРА ПАТРИЛА
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й.
5-го травня 1988 р., о год. 8:30 ранку
Просимо про молитви
дружина — СОФІЯ
доньки — ХРИСТЯ і ОРИСЯ

ПОДЯКА
З волі Всевишнього, дня 22-го січня 1988 року відійшла від нас у Вічність
наша Найдорожча
МАМА І БАБЦЯ
бл. п.
СТЕФАНІЯ БАЛКО
з дому ВЕСОЛОВСЬКА

Цією дорогою складаємо глибоку і сердечну подяку Всеч. о. монсеньйорові Степанові Чомкові, Всеч. о. Левові Любинському і Всеч. о. Богданові Прахові за відправлення Святої Літурґії та похоронних обрядів.

Членам хору „Діброва" в Гартфорді за спів під час похоронних відправ.

П. Володимирі Теслюк, п. Ярославі Солук і п. Володимирові Салякові за прощальні слова над домовиною Покійної.

Всім Приятелям, які несли домовину.

Родині та всім нашим дорогим Друзям за вислови співчуття, за участь у похоронних відправах, за квіти на могилу Покійної, за пожертви на Служби Божі за упокій душі Покійної і за пожертви на добродійні цілі в пам'ять Покійної.

Членам СУА в Гартфорді за влаштування поминок.

Сердечно дякуємо нашим довголітнім Приятелям з Кембриджу й околиці за їх підтримку та численну участь у Панахиді за Покійну.

Особливу подяку складаємо п-ні Ірені Чайковській та Уляні й Ігореві Гриням, які в ці важкі хвилини — як завжди в минулому — виявили велику любов нашій родині, не жаліючи ні часу, ні труду, щоб допомогти нам і підтримати нас в нашому горю.

Син — БОГДАН з дружиною ХРИСТИНОЮ і донечкою НАТАЛЕЮ
Доня — ХРИСТИНА з мужем АДРІЯНОМ СЛИВОЦЬКИМ і дітьми АДРІЯНКОМ, ВІРОЮ і НІНОЮ

ОРГАНІЗАЦІЯ
АМЕРИКАНЦІ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ
З нагоди другої річниці відходу у Вічність Дорогого і Незабутнього
св. п. ІГОРЯ ВОЛОДИМИРА ОЛЬШАНІВСЬКОГО
висловлює співчуття родині і всій українській громаді.

Ігор народився 4-го лютого, 1930 р. у княжім городі Галичі, Україна а помер 8-го травня, 1986 р. в Лівінґстоні, Н. Дж.

„Ніщо не минає в цьому світі безслідно"

І Ігор лишив по собі сліди — це організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) і Українськии Крайовий Дослідний Центр і Інформативна Мережа — АНЧЕЙН, яких він був засновником. Ми які ступаємо слідами, які він положив, дальше будемо нести ідеали людяности, прав людини і вірности Україні, ідеали в які він свято вірив. Він повертатиметься до нас тільки своїм ім'ям, у якому разом з ним вмерло так багато, але водночас так багато і лишилося. Його земне життя стало для нас наукою яке заслуговує не тільки нашого співчуття, а й довічної пам'яті і поваги.

Щоби перевести його пам'ять у корисне і так дошкульно потрібне, Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні відкрила фонд іменем Ігоря Ольшанівського, гроші з якого будуть оплачувати інформаційне бюро, яке працюватиме над українськими справами.

Фонд іменем Ігоря Ольшанівського започаткувала д-р Маруся Бек, пожертвувавши $5,000.00 (п'ять тисяч долярів) на його цілі з нагоди ювілею її вісімдесятьліття.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

за Ігоря будуть відправлені:

7-го ТРАВНЯ ц. р.
в УКЦ свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл.

в УКЦ св. Трійці в Керґонксон, Н. Й.

8 ТРАВНЯ, ц.р., в катедрі св. Володимира в Парижі, Франція.

8-го ТРАВНЯ ц. р., о год. 10:30 ранком в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

9-го ТРАВНЯ ц. р., 7 год. вечора в УПЦ св. Вознесіння, в Мейплвуд, Н. Дж.

11-го ТРАВНЯ, ц.р., год. 7:30 вечора УКЦ св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

УПРАВА АОЛПУ

„НАШ ГОРДИЙ СПІВ ВОІСТИНУ БЕЗСМЕРТНИЙ"

(В альбом філядельфійському „Прометеєві" з нагоди його 25-річчя)

Хор „Прометей" з Філядельфії

У цьому році — році Тисячоліття Християнства в Україні, сповняється 25 років існування чоловічого хору „Прометей" у Філядельфії. Для мистецької одиниці чверть сторіччя — це вже зрілий вік.

Завзяття й наполеглива праця хору зумовили його швидкий ріст. В скорому часі „Прометей" вибився на одну із найкращих українських мистецьких одиниць не лише на північно-американському континенті, але й у діяспорі. Не зважаючи на свої осяги, чого доказом є дуже прихильні рецензії фахових критиків наших і чужих, „Прометей" не залюблений у себе, він скромний, при чому ані на мить не сходить з обраного шляху, щоб послідовною, впертою працею вийти на мистецькі вершини.

Годі згадати про всі важливіші виступи „Прометея". Їх було багато. Назвемо хоча б концерт на пошану бл. п. Патріярха Йосифа, виступи на багатьох фестивалях і двократне турне хору по Европі, не згадуючи численних академій з нагоди національних свят та безліч самостійних концертів.

Репертуар „Прометея" багатий і різноманітний — від українського народного до клясичних творів та релігійних пісень. Концерт хору, що відбувся в його 20-річчя, включав у програмі велику частину творів на релігійну тему. Музичний твір „Хваліте Бога" І. Ліріна із сольоспівом Омеляна Татунчака, був неначе величавим вступом до програми концерту.

У Степенковому „Моліться, браття" на слова Т. Шевченка було майстерним пов'язанням сольо-партії баса Ігоря Кушніра з хором у музичному супроводі, створюючи контемплятивне напруження. Цей фрагмент — могутній кульмінаційний пункт „Гайдамаків". Як цілість, — це одне з найбільших досягнень музичної творчости Кирила Стеценка, насиченої національними інтонаціями та високим вмінням розгортання музичної форми.

У „Трьох думах" Михайла Длябоги солістами були: Омелян Татунчак, д-р Іван Павличка, Ігор Кушнір і молодий з надійним голосом Мирон Касіян.

Кантатою К. Стеценка „У неділеньку святую" на слова Т. Шевченка закінчено програму ювілейного концерту, що її своїми сольо-виступами на фортепіяні двічі переплела Ірина Пелех-Зварич, акомпаньяторка „Прометея".

Тут зумисно згадано про цей концерт, щоб читач мав уявлення, які релігійні пісні (крім багатьох світських) є в репертуарі „Прометея". Слід сказати, що репертуар доволі великий: крім релігійних, народних та стрілецьких, є це твори таких славних композиторів як Бетовен, Вагнер, Шуберт, Шуман, Гуно та інші.

Дириґент хору Михайло Длябога — уродженець мальовничої Лемківщини. Юні роки провів у повоєнній Польщі. Після матурального іспиту студіював дириґентуру та композицію. Переїхавши з батьками до ЗСА, продовжував свої музичні студії у Вестмінстер Коледжі у Принстоні, Н. Дж. Опісля вчить музику і спів у Менор Джуніор Коледжі у Філядельфії.

Як дириґент повністю володіє над хором. Хористи люблять спосіб його дириґування, не згадуючи вже публики, яка вітає його оплесками, коли він тільки появиться на сцені. Крім того, в нього є одна, мабуть, найбільша таємниця — він уміє нав'язати дружні взаємовідносини і за це, очевидно, хористи його люблять.

Хорові акомпаньює від 1979 року талановита піяністка Ірина Пелех-Зварич. Вона — маґістер музикології і вчить у Сетлемент Мюзік Скул у Філядельфії. І. Пелех має особливий хист — дати творові музичну основу, яка підвищує його милозвучність і мистецьку інтерпретацію.

„Прометей" має за собою незлічиму кількість успішних виступів у ЗСА, Канаді та вже згадане турне по Европі у великих містах Англії, Франції, Голляндії, Німеччини, Австрії і Швайцарії, виступаючи не лише перед українською авдиторією, але й перед чужою. Крім багатолюдних фестивалів „Прометей" виступав перед дуже музично виробленою університетською авдиторією, яка й досі з приємністю згадує славний студентський гимн „Ґавдеамус іґітур".

Межі цього допису не дозволяють детально згадати всі важливіші виступи „Прометея", тому згадаємо хоч декілька: фестиваль у Робін Гуд Делл-Іст у Філядельфії і в Ґарден Стейт Артс Центер, на Міжнародному фестивалі в Монтро, Швайцарія, в Капітолі в Гаррісбурґу, в Кеннеді Центер у Вашінґтоні, в Зальцбурґу, Австрія, де „Прометей" дістав листовні ґратуляції та подяку від американського генерального консула Ендрю Г. Томаса.

Загляньмо до архіву хору. „Прометей" постав за ініціятивою ентузіястів хорового мистецтва Омеляна Татунчака, Маріяна Капія і д-ра Ярослава Бернадина. Першим дириґентом був Іван Задорожний, а після його смерти хором коротко дириґували сл. п. Роман Степаняк і Володимир Тритяк. У різні періоди хорові акомпаньювали Лідія Бульба, Ірина Чума, Галя Мазурок-Рей, Дозя Сиґіда, Христя Остапович й Оленка Куземська.

Слід згадати всіх тих, які очолювали управи „Прометея". Ними були: д-р Ярослав Бернадин, Іван Правдюк, д-р Олександер Білик, Маріян Капій, Орест Збир, Микола Касіян, Ігор Кушнір, Омелян Татунчак і Олег Прасіцький. Тепер головою хору є д-р Володимир Вірщук, якому припав почесний рік — 25-ліття хору. Його заступником є Ігор Кушнір, секретарем Володимир Кріль, а фінансовим референтом д-р Юрій Кизима. З нагоди цього ювілею Управа хору плянує видати пропам'ятну книгу. Матеріялу до неї вистачає, але проблемою є зібрання потрібних фондів на її видання. Також не вистачає грошей на придбання нового виряду для хористів — жупанів, шараварів і чобіт, а, слава Богу, маємо 60-ох співаків і тут саме хор надіється на фінансову допомогу від нашої спільноти.

Слід сказати, що чверть сторіччя діяльности хору створило тривалий альбом високомистецьких осягів. Наприклад, про виступ „Прометея" на фестивалі в Монтро, Швайцарія, Карль гайнц Кепке — визначний музичний критик зі Східньої Німеччини назвав це „Ерлєбніс" (переживання). У цьому слові міститься найбільше захоплення хором, найбільша похвала для нього й найбільша оцінка краси невмирущої української пісні. Дуже прихильні відгуки були в англійській, голляндській, французькій і німецькій пресі.

Дуже прихильна і професійна рецензія була друкована у „Вашінґтон Пост", що її написав відомий музичний критик Джозеф МекЛелан.

З наших рецензентів писали про хор Віталій Волков, Людмила Волянська, Любо Мацюк, Юрій Повстенко, Теодор Терен-Юськів, Володимир Шостак, автор цього допису й інші. Слід згадати і це, що численні статті про діяльність хору написав д-р Олександер Білик.

На честь хору відгукнулися наші поети своїми віршами. Рядки з одного із таких віршів ми використали для наголовка, що його написав з нагоди виступу „Прометея" у Вашінґтоні поет Неґрицький:

Наш гордий спів
воістину безсмертний!
І той народ,
що ті мелодії створив

І вміє так надхненно
їх співати —
Без прав не вмре! Ніколи!..

Яр. Климовський

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 11

А. Демус, Мангетен-Біч	25.00
С. Матковський, Рочестер	25.00
З. Антоняк, Ричленд	22.00
М. Максимюк, Клифтон	20.00
А. Бойко, Ґластонбири	17.00
С. Копчак, Чикаґо	17.00
Д-р З. Кунцьо, Бейсайд	17.00
М. Скафарик, Елмгирст	17.00
М. Тимець, Овк Ловн	17.00
Ґ. Цап, Стратфорд	12.71
М. Кунинський, Овк Парк	12.00
М. Лепкий, Арчболд	12.00
В. Лиско, Рендольф	12.00
А. Рижий, В. Блюмфілд	12.00
Ю. Руб, Дірборн	12.00
П. Станко, Чикаґо	12.00
С. Чорний, Бронкс	12.00
С. Новаківський, Філядельфія	10.47
Л. Гординський, Піскатавей	10.00
П. Данилюк, Гаєтсвілл	10.00
М. Римарук, Герндон	10.00
М. Сем'янів, Швеція	10.00
Н. Франко, Піттсбурґ	8.00
Ф. Гавришків, Ґошен	7.00
М. Кодельський, Кайлюа	7.00
І. Лішак, Янґставн	7.00
Й. Ковалів, Міннеаполіс	7.00
П. Семенюк, Мейплвуд	7.00
З. Брикович, Манопак	5.00
Й. Волчастий, Філядельфія	5.00
О. Ґадзера, Чикаґо	5.00
П. Задерей, Савт Бенд	5.00
С. Салдан, Наєлс	5.00
С. Тимяк, Піттсбурґ	5.00
Д-р Б. Томків, Алеґані	5.00
В. Вальчук, Бейсайд	4.00
Л. Караман, Ленсдейл	4.00
М. Адамович, Чикаґо	2.00
О. Амброзяк, Міннеаполіс	2.00
Т. Барабаш, Порт Шарльот	2.00
В. Бойко, Менвілл	2.00
Ю. Бориско, Нортвілл	2.00
А. Вирста, Дітройт	2.00
Я. Волошин, Манассас	2.00
Д. Ґалонжка, Рослiндейл	2.00
Р. Гаврилюк, Котекілл	2.00
П. Галатин, Лонґ Айленд Сиτі	2.00
І. Гапій, Лінівґстон	2.00
Ю. Демченко, Бейон	2.00
П. Джиджора, Сидар Ґров	2.00
С. Дзупинська, Чикаґо	2.00
М. Захарко, Менвілл	2.00
С. Іваницька, Акрон	2.00
І. Іпемський, Дельтона	2.00
І. Клебан, Картерет	2.00
І. Клек, Ферв'ю Парк	2.00
В. Корж, Балтимор	2.00
В. Кравс, Сиракюзи	2.00
Е. Круґляк, Рочестер	2.00
А. Кунь, Блекстон	2.00
М. Куцинда, В. Істон	2.00
П. Кучма, Ню Йорк	2.00
П. Кушнір, Стерлінґ	2.00
Б. Ландвійт, Сомервілл	2.00
М. Ласій, Виппані	2.00
В. Марущак, Клифтон	2.00
Р. Марчак, Дірборн	2.00
Б. Мацук, Берлін	2.00
М. Мельник, Амстердам	2.00
М. Міщук, Карнеґі	2.00
С. Новаківський, Голенд	2.00
П. Оринчак, Лорейн	2.00
П. Пасічник, Рочестер	2.00
І. Пахолюк, Бирлінґейм	2.00
І. Пелех, Морріс Плейнс	2.00
М. Плешкевич, Чикаґо	2.00
Х. Плюта, Брукгейвен	2.00
Д. Поритко, Гантер	2.00
М. Прибильський, Озон Парк	2.00
В. Прокопик, Янґставн	2.00
Р. Проців, Чикаґо	2.00
Т. Ракочий, Олбані	2.00
Т. Росов, Дербі	2.00
О. Роспутко, Філядельфія	2.00
М. Сенків, Інвернесс	2.00
С. Серкез, Ірвінґтон	2.00
Б. Смолинський, Шрусбири	2.00
О. Станко, Бескінґ Ридж	2.00
Р. Стасів, Конґрес	2.00
Я. Степанків, Стемфорд	2.00
В. Стопярський, Омага	2.00
Ю. Укарма, Норвич	2.00
М. Ханас, Бруклин	2.00
М. Хитра, Елизабет	2.00
Л. Хомяк, Болтон Лендінґ	2.00
К. Хомяк, Дітройт	2.00
Р. Хомяк, Мек Лін	2.00
А. Швед, Коконат Крік	2.00
П. Шевчук, Літл Фолс	2.00
В. Шпирка, Вест Орендж	2.00
П. Шпирка, Гіллсайд	2.00

НЕ ЕНЦИКЛІКА

У редакційній статті „Свободи" з 23-го квітня неправильно названо Енциклікою документ Папи Івана Павла II. Це фактично його лист п.з. „Еунтес ін Мундрум" (Ідіть у світ), а цитата про „російську княгиню Ольгу" взята з праці Філарета Ґумілєвского. — Ред.